

Ainevaldkonna nimetus					Kooliaste				
Keel ja kirjandus					Põhikool (I–III kooliaste)				
Vastutav ainesektsioon									
Eesti keel ja kirjandus									
Valdkonna kohustuslikud ained klassiti (tunde nädalas)									
	1. kl	2. kl	3. kl	4. kl	5. kl	6. kl	7. kl	8. kl	9. kl
Eesti keel	7	7	5	4	4	3	2	2	2
Kirjandus	0	0	0	0	2	2	2	2	2
Ainekavad									
Eesti keel, 1. klass Eesti keel, 2. klass Eesti keel, 3. klass									
Eesti keel, 4. klass Eesti keel, 5. klass Eesti keel, 6. klass					Kirjandus, 5. klass Kirjandus, 6. klass				
Eesti keel, 7. klass Eesti keel, 8. klass Eesti keel, 9. klass					Kirjandus, 7. klass Kirjandus, 8. klass Kirjandus, 9. klass				
Valdkonna eesmärk ja seos kooli õppe- ja kasvatuseesmärkidega									
<p>Eesti keele ja kirjanduse valdkonna eesmärk põhikoolis on kujundada õpilastes eakohane keele- ja kirjanduspädevus: suutlikkus mõista ja luua eri liiki tekste, väärtustada keelt kui rahvuskultuuri kandjat ning kirjandust kui inimese ja ühiskonna mõtestamise vahendit, arendada kriitilist mõtlemist, eneseväljendusoskust ja lugemisharjumust.</p> <p>Valdkond toetab otseselt Tallinna Prantsuse Lütseumi missiooni kasvatada väarikat inimest ning kujundada õppimiskallakuga eluhoiakut. Keele- ja kirjandusõpetus aitab õpilasel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kujuneda teadlikuks, refleksiivseks ja kriitiliselt mõtlevaks inimeseks, kes suudab analüüsida tekste, luua seoseid ja sõnastada oma seisukohti; • arendada selget ja korrektset eneseväljendusoskust nii kõnes kui kirjas, mis on aluseks nii õpioskustele kui ka ühiskondlikule toimetulekule; • kujundada lugemisharjumust ja kultuurihuvi, mis avardab silmaringi ning toetab inimese sisemist arengut ja väärtusmaailma; 									

- mõista ja väärtustada eesti keelt ja kultuuri ning olla avatud teistele keeltele ja kultuuridele, kooskõlas kooli euroopaliku humanismi põhimõtetega.

Valdkonna õppe- ja kasvatustegevus on tihedalt seotud kooli põhiväärtustega (õppimistahe, hoolivus, kultuurihuvi).

Eesti keele ja kirjanduse õpetus loob aluse kõigi üldpädevuste kujunemiseks, eriti suhtlus-, õpi-, enesemääratluse ning kultuuri- ja väärtuspädevuse arenguks. Tekstidega töötamine, arutlemine ja loovkirjutamine aitavad õpilasel mõtestada iseennast ja ümbritsevat maailma ning kujundada vastutustundlikku ja teadlikku kodanikupositsiooni.

Seega on eesti keele ja kirjanduse valdkond keskne kogu kooli õppe- ja kasvatustöö eesmärkide saavutamisel, toetades nii teadmispõhist arengut kui ka väärtushoiakute kujunemist ning valmistades õpilast ette elukestvaks õppimiseks ja aktiivseks osalemiseks ühiskonnas.

Keele ja kirjanduse valdkonnapädevused

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete eesmärk põhikoolis on kujundada õpilastes eakohane keele- ja kirjanduspädevus: suutlikkus tajuda keelt ja kirjandust identiteedi alusena, mõista eri liiki tekste ning nende rolli kultuuris, väljendada end selgelt ja olukorrale vastavalt ning mõtestada kriitiliselt teavet.

Keele- ja kirjanduspädevus hõlmab teadmisi, oskusi ja hoiakuid, mis võimaldavad õpilasel olla teadlik, kriitiline ja vastutustundlik keelekasutaja ning ennastjuhtiv õppija.

Põhikooli lõpuks õpilane

- väärtustab eesti keelt, kirjandust ja kultuurilist mitmekesisust;
- kasutab keelt teadlikult ja olukorrale vastavalt, mõistes selle rolli identiteedi ja õppimise alusena;
- loeb, loob ja analüüsib eri liiki tekste ning väljendab end selgelt nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- leiab ja hindab kriitiliselt teavet eri allikatest, järgides akadeemilise aususe põhimõtteid;
- mõistab ja tõlgendab kirjandust kui kunstivormi ning seostab seda kultuurikontekstiga;
- kujundab lugemisharjumuse ning väärtuspõhised hoiakud;
- juhib oma õppimist, kasutab õpistrateegiaid ja rakendab teadmisi uutes olukordades.

Valdkonnapädevuste kujundamine toetab kooli eesmärki kasvatada väarikaid, teadlikke ja kultuurihuvilisi inimesi.

Üldpädevuste saavutamine ja õppekava läbivate teemade käsitlemine ainevaldkonnas

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes peaaegu kõiki riiklikus õppekavas kirjeldatud üldpädevusi ja läbivaid teemasid:

- **õpipädevus** (s.h elukestev õpe ja karjääri kujundamine; **kognitiivsed õpioskused** (olemasolevate teadmiste ja seostesüsteemide aktiveerimine; tähelepanu tahtlik suunamine ja püsivana hoidmine; vastastikuste kokkulepete sõlmimine ning nende järgimine; pidurdusprotsesside kujundamine; pikemaajalist vaimset pingutust nõudvate ülesannete tegemine; lugemisoskuse arendamine; õpitava sidumine teiste ainete ja igapäevaeluga; info otsimine ja töötlemine); **metakognitiivsed õpioskused** (aja

planeerimine õpiülesannete lahendamisel, õppe kavandamine, õppematerjalides orienteerumine; teadlikkus iseendast ning oma õppimisest; töö rühmas; pingutus ja eneseületus, et toimuks areng);

- **kultuuri- ja väärtuspädevus** (s.h kultuuriline identiteet; keskkond ja jätkusuutlik areng; väärtused ja kõlblus; TPLi põhiväärtused: õppimistahe, kultuurihuvi, hoolivus);
- **sotsiaalne ja kodanikupädevus** (s.h kodanikualgatus ja ettevõtlikkus; probleemide lahendamine);
- **suhtluspädevus**;
- **enesemääratluspädevus**;
- **digipädevus** (s.h teabekeskond ja meediakasutus; tehnoloogia ja innovatsioon; digiturvalisus).

Üldpädevusi arendatakse nt tekstivaliku, arutus- ja kirjutamisteemade valiku kaudu. Õpipädevust ja suhtluspädevust, kriitilist mõtlemist, koostööd ja loovust arendab õpetaja igas tunnis ja iga õpiülesandega.

Valdkonnasisene lõiming

Keele ja kirjanduse ainevaldkonna õppeained on tihedalt lõimitud ning toetavad ühiselt õpilase keele- ja kirjanduspädevuse kujunemist. Eesti keele ja kirjanduse õpet seob tekstikeskne käsitlusviis: eri liiki tekstide lugemise, mõistmise, analüüsi ja loomise kaudu arendatakse samaaegselt nii keeleoskust kui ka kirjanduslikku mõtlemist .

I kooliastmes on keel ja kirjandus lõimitud ühtseks õppeaineks, kus arendatakse kõiki keelelisi osaoskusi (kuulamine, kõnelemine, lugemine, kirjutamine) nii tarbe- kui ka ilukirjandustekstide kaudu. II ja III kooliastmes käsitletakse eesti keelt ja kirjandust eraldi õppeainetena, kuid nende sisu ja õpitulemused on omavahel tihedalt seotud: keeleõpetus toetab tekstimõistmist ja -loomet, kirjandusõpetus arendab lugemisoskust, sõnavara, eneseväljendust ning tekstide tõlgendamise oskust.

Valdkonnasisese lõimingu keskmes on õpilase kui teadliku lugeja, kirjutaja ja suhtleja kujunemine. Keele- ja kirjandustundides arendatakse läbivalvalt funktsionaalset lugemisoskust, kriitilist mõtlemist, tekstiloomes oskust ning arutus- ja väljendusoskust, sidudes erinevad tekstiliigid, õpioskused ja kultuurilise konteksti tervikuks.

Õppekorralduse erisused

Valdkondlikku õppetegevust kavandades ja korraldades lähtutakse riikliku õppekava, Tallinna Prantsuse Lütseumi õppekava ning ainekavade põhimõtetest. Õpetus toetab õpilase kujunemist teadlikuks, kriitiliselt mõtlevaks ja ennastjuhtivaks keelekasutajaks ning kultuuriteadlikuks lugejaks.

Õppetegevuses:

- lähtutakse õppekava alusväärtustest, üld- ja valdkonnapädevustest, kooliastmete õpitulemustest ning lõimingust teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- arvestatakse nüüdisaegseid didaktilisi käsitusi, ainevaldkonna arengut ning ühiskondlikke muutusi;
- toetatakse lõimingut nii valdkonna sees kui ka teiste õppeainetega, kujundades teadmisi, oskusi ja hoiakuid terviklikult;

- kasutatakse mitmekesiseid õppemeetodeid (nt arutelu, loovtöö, rühmatöö, projektõpe), mis arendavad aktiivsust, koostööd, loovust ja tagasiside andmise oskust;
- arvestatakse õpilaste eelteadmisi, huvisid ja individuaalseid eripärasid, rakendatakse diferentseerimist ning pakutakse vajadusel õpiabi;
- hoitakse õpikoormus mõõduka ja ühtlasena, toetades õppimismotivatsiooni ning tasakaalu õppetöö ja puhkeaja vahel;
- käsitletakse keele- ja kirjandusteemasid probleemikeskselt ja eluliste olukordade kaudu, seostades õpitut igapäevaelu ja edasise õpiteega;
- loetakse ja analüüsitakse eri liiki tekste (sh ilukirjandus-, teabe- ja meediatekste), arvestades õpilaste eakohasust, huve ja kultuurilise identiteedi kujunemist;
- arendatakse süsteemselt keeleteadlikkust, metakeele kasutust ning suulist ja kirjalikku eneseväljendust;
- kasutatakse digivahendeid ja -keskkondi õppimise toetamiseks ning arendatakse info-, meedia- ja digikirjaoskust;
- arendatakse ilukirjanduse mõistmise, tõlgendamise ja analüüsi oskust ning kujundatakse arusaama kirjandusest kui kunstivormist;
- tegeldakse tekstilooime ja omaloominguga, sh digivahendeid kasutades.

Õppetöö toimub peamiselt klassiruumis, kuid seda rikastatakse õppekäikude, projektide ning vajadusel veebipõhise õppega. Õpilane õpib nii õpetaja juhendamisel koolis kui ka iseseisvalt kodus.

Õppevahenditena kasutatakse õpikuid, töövihikuid ja vihikuid, õpetajate koostatud õppematerjale, ilukirjandusteoseid ning digikeskkondi ja -seadmeid vastavalt vajadusele.

Õppekeskkond

Aineõpetaja tagab, et klassiruumis valitseks üksteist austav, vastastikku hooliv ja toetav, turvaline, kiusamis- ja vägivallavaba õppekeskkond, mis rajaneb usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel ning kus märgatakse ja tunnustatakse õpilase pingutusi ja õpiedu. Vajadusel kasutatakse digitehnoloogiat, -keskkondi ja -materjale, raamatukogu, kujundatakse ruum ümber rühmatöökaks vm.

Õppekäigud, klassiväline õpe

Lastekirjanduse Keskuse külastamine (I ja II kooliaste);
 teatrikülastused;
 kohtumised kirjanikega;
 tähtpäevade tähistamine (eesti kirjanduse päev, emakeelepäev, kirjanike tähtpäevad vm);
 õppekäik Palamusele (3. või 4. klass); Tammsaare muuseum Vargamäel (4. või 5. klass);
 Vilde muuseum (IX klass);
 kodulugemine.

Hindamine

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete hindamise eesmärk on toetada õpilase arengut teadlikuks, kriitiliselt mõtlevaks ja enastjuhtivaks õppijaks. Hindamine annab ülevaate õpitulemuste saavutusest, õpioskuste kujunemisest ning väärtushoiakute arengust ning on aluseks õpetamise ja õppimise edasisele kavandamisele.

Hinnatakse õpitulemuste saavutatust kooskõlas õppesisu ja -tegevustega ning ainealaste teadmiste, oskuste ja hoiakutega. Hindamisel kasutatakse diagnostilist, kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist.

Diagnostiline hindamine selgitab välja õpilase eelteadmised, väärarusaamad ja õpiraskused ning võimaldab õpetajal õppetegevust eesmärgipäraselt kavandada.

Kujundav hindamine toetab õppimisprotsessi: õpilane saab regulaarset, arengut suunavat tagasisidet, õpib oma tööd analüüsima, seadma eesmärke ning valima sobivaid õpistrateegiaid.

Kokkuvõttev hindamine annab hinnangu õpitulemuste saavutamisele õppeteema, kursuse või perioodi lõpus.

Hindamise aluseks on kooli õppekava, eesti keele ja kirjanduse ainekavad ning nendes sätestatud õpitulemused. Hindamiskriteeriumid määrab õpetaja lähtudes kooli hindamisjuhistest, võimalusel kaasatakse ka õpilasi. Hinnete kaal sõltub töö sisust ja mahust.

Hinnatakse:

- teadmisi ja oskusi (nt testid, etteütlused, veebitestid);
- osalemist õppeprotsessis (tunnitöö, kodutöö, arutelud, koostöö);
- tekstiloomet ja eneseväljendust (nt kirjandid, kokkuvõtted, loovtööd, ettekanded);
- õpitulemuste saavutatust kokkuvõtvalt (nt kontrolltööd, arutlused, tasemetööd, eksamid).

Hoiakute (nt väärtustamine, suhtumine, koostöövalmidus) kujundamisel kasutatakse eelkõige sõnalist ja toetavat tagasisidet, mis aitab õpilasel mõtestada oma arengut.

Oluline osa hindamisest on õpilase enesehindamine ja refleksioon: õpilast suunatakse analüüsima oma tugevusi ja arengukohti, seadma õpieesmärke ning võtma vastutust oma õppimise eest. Nii toetab hindamine õpipädevuse kujunemist ja kujundab harjumust õppida teadlikult kogu elu jooksul.

Eesti keele eksamid ja tasemetööd

4. klassi sügis – riiklik tasemetöö

4. klassi kevad – tasemetöö

6. klassi kevad – tasemetöö

7. klassi sügis – riiklik tasemetöö

7. klass – üleminekuksam eesti keeles

9. klass – põhikooli lõpueksam eesti keeles